

ander samen
unbtsdragers.
orde.

orde is dan
wanneer we
d van beiden.
was zeer be-
vond de ko-
grens. In de
rens van zijn
lelchizedek is
onafhankelijk
ed; Abraham
van zijn ge-
lijke, de een
am ontvangt

wel. En aan
zijn priester
an alles wat
nlijke woord
grenzen van
heeft geleefd;
rd gaat door
f aan de He-
niet „koning

was koning
id is beperkt
was Hiram's
r David was
d was Hiram
ar aan den
erlijke woord
woord van
zedek is nog
et. Dat komt
k van Chris-
Melchizedek
lek had maar
David had
het ambt van
ster. Als God
es!" zegt Hij
ster als Mel-

ning tot dit
enherder als
ord schuldig

DOORNBOS.

IK LEBVEN

ezet is, gaan
vragen; wat
stegen in ons
hangen, dat

mogelijk-
sia" de plaat-
re als hij zelf
rie..... enz."
woord „kerk”
of gemeente,
toch onder-
adering”, die
ir V. althans
lassis regceert
slechts
ambtelijk; en
erv. Kerk be-
denswijze van
de voorbeel-
meerde belij-
n), hij zal er
in zooverre
d „eccleus”

r Volger met
ike, doch bij-
uwel zeer be-
We zagen
„deelen” der
preuk van de
e deelen”.
stelling werd
andskerken”;
ncipie geldt:
i het is, diens
ar hoogsten
herache relig-
roomsch.
Voor mijn
juiste om-
m zijn. Maar

intuschen.
lesia be-
kerk”, welke,
een bepaald
rkenordening
nd aan God,

wegschuilt als ware geestelijke eenheid van oprecht geloovigen, verspreid over allerlei kerkformaties, allicht ook wel daarbuiten levend, en door den Heiligen Geest aan God verbonden zonder dat die band bij hen geleid heeft tot een allen samenvattend kerkverband, zonder ook dat ze zich ertoe zetten, daartoe te geraken.

Dat deze mogelijkheid C hier óók aanwezig is, moeten we, meen ik, wel afleiden uit volgende bijzonderheden:

a) dr V. meent, dat een kerk kan bestaan zonder kerkregering (stelling 3);

b) het begrip „ecclesia” (in Matth. 16:18 en 18:17) noemt hij een „algemeen” omschrijving van die „zelfstandige” gemeenschap, die hij de oecumenische kerk acht (st. 5); de woorden „algemeen” en „zelfstandig” schijnen in de aangewezen richting te wijzen;

c) het voorafgaan van „het geheel” aan de „deelen” wordt van deze „algemeen” omschreven oecumenische „ecclesia” als vaststaande aangenomen, en „zij” manifesteert zich in „de deelen” (st. 5);

d) er zijn kerkformaties, waarin de oecumenische ecclesia „vorm en uitdrukking” vond, en andere, waarin dit nog niet het geval is (st. 9 en 10);

e) het oecumenisch leven kan desnoods slechts in één kerkformatie aanwezig zijn, zóó’n één formatie is dan „deel” (st. 9);

f) toch zijn ook weer „de kerkformaties” „leden” van „het geheel”.

Heel helder is mij de kwestie van „geheel” en „deelen” niet; maar we moeten wel aannemen, dat dr Volger met mogelijkheid C den meesten ernst maakt.

Nu is er „pluriformiteit”, aldus dr Volger.

Wat hij daaronder verstaat, is ons nog niet geheel duidelijk. Want naast de door hem wel eenigermate omschreven „theoretische” pluriformiteit ziet hij een „practische”, die echter niet duidelijk omschreven wordt; alleen maar dit één wordt ervan gezegd, dat zij opgekomen is uit het ontstaan en voortbestaan van verschillende kerkformaties.

Wij schijnen door dr Volger dezen kant opgestuurd te worden, dat we in alle bestaande kerkformaties het pluriformiteitsprincipe zien werken. Dat komt dan ongeveer hierop neer, dat deze formaties, hoe ze dan ook ontstaan zijn, en om welke reden ook, en hoezeer elkaar ook bekampende en weersprekende, toch allemaal „vormen” zijn van ’t één „wezen” der kerk. Dat is dus bij dr Volger mogelijk, óók in die gevallen, waarin het „ja” der één kerkformatie het „neen” der andere tegenover zich ziet staan. Dit „ja” of „neen” schijnt dus bij dr Volger of niet serieus op te vatten, of te kunnen samengaan als „vormen” van één „wezen”. Het is een merkwaardige constructie, en wij willen wel verklaren, ze niet aanvaardbaar te achten. Maar hoe het zij, wij nemen er nota van.

Maar één ding begrijpen we niet, en dat is dit: waarom geeft dr V. dan theoretisch een omschrijving der „pluriformiteit”, die zoo volkomen „onschuldig” schijnt, omdat ze met confessioneele en kerkrechtelijke ja-of-neen-verschillen niets heeft uit te staan?

Let maar eens op:

a) het feit, dat de één evangelieboodschap, die zelf geen „ja” en „neen” in zich verbindt, in onder-

scheiden talen wordt gepredikt, noemt hij al „pluriformiteit”; we hebben dus vandaag een „pluriforme” boodschappendienst van Moskou; de éénheid (geen „neen” tegenover het „ja”) blijft daarin gehandhaafd. Het is een pluriformiteit binnen de ware kerk (het woord „pluriform” zij nu verder daargelaten);

b) ook de accommodatie aan de menschen maakt de boodschap pluriform; weer staan we dus voor pluriformiteit binnen de ware kerk;

c) ook de profeten onder Israël spraken op onderscheiden manier; ten derde male wijst dit (nu zelfs dit „pluriformiteit” heet) op pluriformiteit binnen de ware kerk.

Nog één ding moet ons van het hart: wij zouden zeggen: als de pluriformiteit iets zóó onschuldigs is, en zóó onmisbaar, waarom moet men dan nog „hopen”, dat de kerkformaties in deze bedeling „uniform” zullen worden? Men zou zoo zeggen: als-i-u-blijft niet; laten we blijven preeken in allerlei talen, blijven preeken in accommodatie aan allerlei menschen, blijven preeken op onderscheiden manier! En kijk, nu komt die zelfde dr Volger, die ons eerst doet juichen over die pluriformiteit binnen de ware kerk daar ineens ons verklappen, dat hij had gehoopt, dat ze nog eens plaats zou maken voor de uniformiteit, al moet hij tegelijk verzuchten, dat die hooggewenschte uniformiteit wel uit zal blijven.

We begrijpen er niet veel van, dan alleen dit: dat dr Volger die praktische pluriformiteit gevolg ziet de eis van goddelijke glorie, deels van menselijke misère. Hij wil die weg hebben: ik ook. Maar wij zouden zeggen: als pluriformiteit, genomen zonder menselijke bederbrennende misère, zoo mooi is, dan zal het wegnemen van die misère leiden tot de ongerepte, zuivere, ongehinderde pluriformiteit. In plaats daarvan krijgen we een fingerwijzing naar de uniformiteit als kerkelijke utopie.

Wij raken een beetje verlegen. Doch hoe het zij, wij gelooven, dat geen beter betoog tegen het gescharrel met de pluriformiteitsleer kan geleverd worden dan door dr Volger's stellingen te analyseeren. Hij wordt van tweeën gedrongen, hij prijst en hij misprijst. Hij levert zelf 't bewijs dat hier iets hápert. Dat de pluriformiteitsleer meer een leus is dan een heusche leer.

En daarom mogen wij hier wel waarschuwen tegen lyrische ontboezemingen als die van stelling 6: dat het brengen van het evangelie in onderscheiden talen voortzetting is van de vleeschwording des Woords. Het Woord is éénmaal vleesch geworden en is sinds met het vleesch verbonden gebleven. Maar de voortzetting van dat feit is hoogstens in de continuering van de eenheid van Christus' twee naturen te zien. Nergens anders in. Men moet niet met woorden spelen. Vooral niet, als men eerst de pluriforme Woordbediening noemt met dezen schoonen naam en dan later zegt, te „hopen” dat ze eenmaal zou mogen opgeslokt worden door de „uniformiteit”.

„Vleesch” is „vleesch”, en we moeten ons van de barthaansche openbaringsbegrippen (vleeschwording des Woords als identiek met openbaring) even ver verwijderd houden als van de roomsche kerkbegrippen (vleeschwording des Woords voortgezet in de heilige goddelijke moederkerk).

K. S.

Naar een nieuwe Psalmberijming? (I)

Onder de vele stukken, welke de kerken op de tafel van de generale synode van Amersfoort hadden gedeponeerd, bevonden zich ook een flink aantal brieven, welke voorstellen en verzoeken bevatten omtrent een nieuwe psalmberijming.

Voor wie geen vreemdeling is in het kerkelijk Jeruzalem onzer dagen is dat geen wonder. De kwestie van de psalmberijming leeft onder het „kerkvolk”. Niet het minst onder de leden van de Gereformeerde Kerken.

Wanneer men nu alle stukken, welke de synode in verband met de psalmberijming ontving, nauwkeurig leest, kan men, hun inhoud kort samenvattend, zeggen, dat de synode door een groot aantal kerken verzocht werd:

1e. een aantal deputaten te benoemen, welke de psalmberijming van Ds Hasper, zooals deze, als een wel herziene, maar toch nog niet definitieve, in 1948 het licht zag, op haar Schriftmatigheid te toetsen, er speciaal op lettend of in de gekozen woorden de gedachten uit den „grondtekst” zoo juist mogelijk worden uitgedrukt;

2e. de door deze deputaten te maken opmerkingen en wenschelijk geachte correcties vóór 31 Dec. 1948 te doen inzenden bij den auteur van deze psalmberijming;

3e. eventuele voor dezen arbeid aan te wijzen deputaten op te dragen van hun arbeid verslag uit te brengen aan de eerstkomende synode.

Enkele kerken stelden bovendien voor aan deze deputaten ook opdracht te verleenen aan de eerstkomende synode voorstellen te doen omtrent de in gebruik geving van deze psalmberijming in de kerken.

Eveneens stelden enkele kerken voor deze deputaten contact te doen opnemen met de „Stichting tot verbetering van het Psalmgezag in de Gereformeerde Kerken in Nederland”.

Een enkele kerk wilde, dat aan deze deputaten ook opdracht zou worden gegeven de psalmmelodieën, welke bij de nieuwe psalmberijming van Ds Hasper zijn genoteerd, te bezien.

Terwijl een enkele kerk de opmerkingen en critiek van deze deputaten ook in de kerkelijke pers wilde laten opnemen.

Na een zeer levendige discussie sprak de synode naar aanleiding van deze bij haar ingekomen verzoeken het volgende uit:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in

Nederland, in vergadering bijeen te Amersfoort, November 1948:

Constateerende,

a. dat thans aan de kerken de nieuwe psalmberijming van Ds Hasper in een door den auteur met medewerking van de Stichting-Psalmgezag herziene, doch niet definitieve editie ter kennisneming en keuring werd aangeboden;

b. dat de mogelijkheid bestaat, dat ook door en namens de Gereformeerde Kerken op de vaststelling van den definitieven vorm van deze berijming alsnog invloed kan worden uitgeoefend;

Overwegende,

a. dat de thans in gebruik zijnde psalmbundel ernstige fouten vertoont, speciaal in de weergave van wat de HEERE in de psalmen openbaart en in de Schriftmatigheid van zijn berijmingen en het daarom zeer gewenscht is dat hij verbeterd of door een nieuwere vervangen wordt;

b. dat de vraag, welke psalmberijming in den officiëlen eeredienst der kerken zal gebruikt worden, een vraag is, welke ook de kerken in 't gemeen regardeert, zoodat de beantwoording van deze vraag méé tot de competentie van een generale synode behoort;

c. dat door zeer vele kerken de synode verzocht werd het daarheen te leiden, dat ook namens haar alle mogelijke en gewenschte invloed op de totstandkoming van den definitieven vorm der berijming zal worden uitgeoefend.

Besluit:

a. de kerken op te wekken ernstig kennis te nemen van de herziene psalmberijming welke haar dit jaar werd aangeboden;

b. enkele deputaten te benoemen welke deze psalmberijming zullen onderzoeken, speciaal wat betreft de vraag of de geboden berijmingen de gedachten van de oorspronkelijke psalmen zoo juist mogelijk weergeven;

c. dezen deputaten te verzoeken hun opmerkingen over en kritiek op dezen herziene psalmbundel mede te deelen aan de instanties, welke den definitieven vorm van den nieuwen psalmbundel zullen vaststellen;

d. dezen deputaten op te dragen rapport omtrent hun arbeid uit te brengen aan de e.k. generale synode en deze tevens een gedocumenteerde beoordeling van den definitieven psalmbundel aan te bieden indien deze tijdig genoeg zal verschijnen, welk rapport en beoordeling zoo

snel mogelijk aan de kerken dienen toegezonden te worden;

e. deze besluiten ter kennis te brengen van de kerken en personen welke over deze zaak zich tot de synode wendden.

Het is van groot belang dat de kerken en haar leden zich intensief met de zaak van de psalmberijming gaan bezig houden. Zonder eenigen twijfel zou het een daad van groote betekenis en verstrekkende gevolgen zijn, indien de kerken een nieuwe psalmberijming zouden invoeren. Zeer zeker is het nog lang niet zoover! Ook de synode van Amersfoort sprak over de invoering van een nieuwen psalmbundel nog met geen enkel woord. Maar wel is het bovengenoemde besluit een stap, welke tot de invoering van een nieuwe psalmberijming kan leiden en welke die invoering kan helpen voorbereiden. En daarom, omdat de in gebruik geving van een nieuw psalmboek „in de lucht” hangt, is het zaak, dat de kerken in dezen op haar qui vive zijn en zich goed rekenschap geven van wat gaat gebeuren. Hoe men ook over een nieuwe psalmberijming voor den kerkelijken eeredienst moge denken — voor allen moet vast staan, dat deze zaak alleen dan haar bestag kan krijgen als de kerken zich grondig met de psalmberijming hebben bezig gehouden, haar begrepen en zoo rijk zijn geworden voor het in gebruik nemen daarvan.

Wanneer men zich nu met de kwestie van een nieuwe psalmberijming gaat bezig houden, rijzen vanzelf enkele vragen, die om beantwoording roepen. Eerst wanneer men het omtrent het antwoord op deze vragen eens is, zal men op weg kunnen gaan naar de samenstelling e.g. invoering van een nieuw psalmboek.

De vragen waarop ik doelde zijn de volgende:

1e. Is het zorgen voor (het doen vervaardigen e.g. in gebruik geven van) een nieuwe psalmberijming een zaak welke tot de competentie van een generale synode behoort?

2e. Hoe moet geoordeeld worden over de thans in gebruik zijnde psalmberijming?

3e. Wat is het karakter van de nieuwe psalmberijming van Ds Hasper?

4e. Hoe staat het momenteel met deze psalmberijming in verband met de reeds ondernomen en nog te ondernemen herziening daarvan?

We willen successief een antwoord zoeken op deze vragen.

We spreken dus eerst over:

Psalmberijming en Generale Synode.

Indien men afgaat op de letter der Kerkenordening kan men gemakkelijk op de gedachte komen, dat het gebruik van een bepaalde psalmberijming geheel aan de vrijheid der kerken is overgelaten. Art. XIX der K.O. — In de Kerken zullen gezongen worden de 150 Psalmen, alsmede Eenige Gezangen enz. — spreekt immers alleen van psalmen en niet van een psalmberijming.

Toch zou een dergelijke gedachte niet juist zijn. De Gereformeerde Kerken in ons Vaderland hebben van den aanvang af de psalmberijming beschouwd als een aangelegenheid welke ook alle kerken gezamenlijk betrof en waaromtrent dus ook door een generale synode moest worden beslist. Ze kwam dan ook reeds bij het eerste contact, dat de kerken met elkander opnamen, namelijk op het convent van Wezel, ter sprake. En ook in dezen werd de lijn door Wezel getrokken steeds gevolgd.

In Wezel werd namelijk uitgesproken, dat men bij het kerkelijk gezang in alle nederlandse kerken de psalmen, door Petrus Datheen vertaald, behouden zal, opdat door de verscheidenheid van de vertalingen niet iets dat minder passend is en minder tot stichting dient, tusschen beide kome. 1) Wanneer op de Synode van Dordrecht 1574 gevraagd wordt „of het nut ware datmen beneffens den Psalmen Davids gedicht door Datheum enige andere gheestelike liederken ende psalmen van andere gheleerden luyden ghemaeckt inden Kercken gebruyckte, Is vanden broederen besloten datmen met den Psalmen Datheum mitgaders t' gunt datter bij is te vreden sal wesen, tot dat inden Synodo generali anders besloten sal zijn”. 2) Ook de nationale synode van Dordrecht 1578 ordonneerde: „De Psalmen Davids van Petro Datheeno ouergesett sullen in den Christelicken saamenkomsten der Nederduytscher Kercke ghelyckmen tot noch toe ghedaen heeft ghesonghen worden, achterlatende de ghesinghen de welke in der H. Schrift niet en worden ghevonden”. 3) Als de generale synode van 1581 in Middelburg saamenkomt, is de kwestie van de psalmberijming door de verschijsing van Marinx' psalmboek in 1580 weer actueel geworden, maar deze synode besloot toch nog: „De Psalmen Datheum sullen noch in gebruyck bliuen, ouermits alle veranderinge periculoux, ende dit ter tyt toe byden gebruyck des volcx beuonden sal sijn, dat veranderinge soude connen geschieden”. 4) In 1586 wordt door de synode van Den Haag de psalmbundel van Marinx in den eeredienst ingevoerd. Maar in het besluit daartoe komt ook deze passus voor: „sonder nochtanx de vorige Psalmen, te weten Datheum, tot nog toe gebruyckt, preciselick te verwerpen, maar latende evenwel inder Gemeente vrijheit die te behouden ende te singen”. 5) En ze stelt dan als het 62ste artikel van haar „Kerckenordeninge” het volgende vast: „De Psalmen Davids sullen inde Kercken ghesonghen werden, latende de ghesanghen diemen niet en vindt inder heylige Schriftuere”. 6) Noch Datheen, noch Marinx worden nu genoemd. Maar niet — dat is duidelijk — omdat de synode de afzonderlijke kerken ten

1) In cantu ecclesiastico retinebuntur per omnes Belgii ecclesias psalmi à Petro Datheo conuersi: ne varietate versionum quicquam minus concinnum minusque ad aedificationem pertinens, interueniat. Zie Rutgers, Acta van de Ned. Syn. der zestiende eeuw, p. 20.

2) Rutgers, a.w. p. 142.

3) Rutgers, a.w. p. 253.

4) Rutgers, a.w. p. 368.

5) Rutgers, a.w. p. 612.

6) Rutgers, a.w. p. 501.